

פרשת ויקהל – שלישי

(ב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם בְּצִלָּאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חֹר לְמַטֵּה יְהוּדָה:

רש"י < חור: בנה של מרים היה:

(ג) וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בַּחֲכָמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה:

(ד) וְלִחְשָׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בִּזְהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחָשֶׁת:

(ה) וּבַחֲרֻשֵׁת אֶבֶן לְמִלֵּאת וּבַחֲרֻשֵׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכֶת מַחֲשָׁבֹת:

(ו) וְלַהוֹרֹת נָתַן בְּלָבוֹ הָוָא וְאַהֲלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמֶךְ לְמִטֵּה־דָן:

רש"י < וְאַהֲלִיאָב: מִשְׁבֵּט דָּן מִן הַיְּרֻדִין שֶׁבַשְׁבָּטִים מִבְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת וְהַשְׁוֵהוּ הַמָּקוֹם לְבְצִלָּאֵל לְמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן וְהוּא מְגִדוּלֵי הַשְּׁבָטִים לְקִיָּם מִה שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא נָכַר שׁוּעַ לִפְנֵי דָל:

(ז) מִלֵּא אַתֶּם חֲכַמְתִּי־לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכֶת חֲרֹשׁ וְחֹשֶׁב וְרָקֶם בַּתְּכֵלֶת וּבְאַרְגָּמָן בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבִשְׁשׁ וְאַרְגָּ עֵשִׂי כָל־מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי מַחֲשָׁבֹת:

(ח) לוֹ וְעָשָׂה בְצִלָּאֵל וְאַהֲלִיאָב וְכָל־אִישׁ חָכֵם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בְּהִמָּה לַדַּעַת לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מְלָאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל־אִשְׁר־צִוָּה יְהוָה:

(ט) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־בְּצִלָּאֵל וְאַל־אֲהִלִּיאָב וְאֵל כָּל־אִישׁ חָכֵם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה בְּלָבוֹ כָּל־אִשְׁר־נִשְׁאוּ לָבוֹ לְקִרְבָּה אֶל־הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ:

(י) וַיִּקְחֻ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֶת כָּל־הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִלְאכַת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר:

(יב) וַיָּבִיאוּ כָל־הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֶת כָּל־מְלָאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ־אִישׁ מִמְּלָאכָתוֹ אֲשֶׁר־הִמָּה עֹשִׂים:

(יג) וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מֵרַבִּים הָעָם לְהֵבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לְמִלְאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ:

רש"י < מדי העבודה: יותר מכדי צורך העבודה.

(יד) וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמִחְנֶה לֵּאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אֵל־יַעֲשׂוּ־עוֹד מְלָאכָה לְתִרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכָּלֵא הָעָם מִהֵבִיא:

(טו) וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים לְכָל־הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר:

רש"י < וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים לְכָל הַמְּלָאכָה: וּמִלְאכַת הַהֶבְאָה הֵיטָה דִּים שֶׁל עוֹשֵׂי הַמִּשְׁכָּן. לְכָל הַמְּלָאכָה שֶׁל מִשְׁכָּן לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ וּלְהוֹתֵר. וְהוֹתֵר: וְהוֹתֵר. כִּמוֹ וְהַכְבִּיד אֶת לָבוֹ. וְהַכּוֹת אֶת מוֹאָב (מלכים-ב ג, כד):

ל וַאֲמַר מֹשֶׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, חֲזוּ דְרַבִּי יִי בְּשׁוּם, בְּצִלָּאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חֹר, לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה.

לא וְאֲשֵׁלִים עֲמִיה, רוּחַ מִן קָדָם יִי, בַּחֲכָמָא בְּסִכְלָתָנוּ וּבְמַדְעָ, וּבְכָל עֲבִידָא.

לב וְלֹאֲלָפָא, אֲמָנוֹן לְמַעַבְדּוֹ בְּדַהֲבָא וּבְכֶסֶפָא, וּבַנְּחָשָׂא.

לג וּבְאַמְנוֹת אֶבֶן טָבָא לְאַשְׁלָמָא, וּבַנְּגֻרוֹת אָעָא; לְמַעַבְדּוֹ, בְּכָל עֲבִידַת אֲמָנוֹן.

לד וְלֹאֲלָפָא, יִהֵב בְּלִפְיָה: הוּא, וְאַהֲלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמֶךְ לְשִׁבְטָא דְדָן.

רש"י < וְאַהֲלִיאָב: מִשְׁבֵּט דָּן מִן הַיְּרֻדִין שֶׁבַשְׁבָּטִים מִבְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת וְהַשְׁוֵהוּ הַמָּקוֹם לְבְצִלָּאֵל לְמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן וְהוּא מְגִדוּלֵי הַשְּׁבָטִים לְקִיָּם מִה שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא נָכַר שׁוּעַ לִפְנֵי דָל:

לה אֲשֵׁלִים עֲמָהוֹן חֲפִימוֹת לָפָא, לְמַעַבְדּוֹ כָּל עֲבִידַת נָגֵר וְאַמָּן, וְצִיר בְּתַכְלָא וּבְאַרְגָּמָא בְּצִבְעֵ זְהוּרִי וּבְבוּצָא, וּמַחֲי; עֲבָדִי, כָּל עֲבִידָא, וּמִלְפִי, אֲמָנוֹן.

א וַיַּעֲבִיד בְּצִלָּאֵל וְאַהֲלִיאָב וְכָל־גִּבּוֹר חֲפִים לָפָא, דִּיהֵב יִי חֲכַמְתָּא וְסִכְלָתָנוּתָא בְּהוֹן, לְמַדְעָ לְמַעַבְדּוֹ, יֵת כָּל עֲבִידַת פְּלַחֲן קִדְשָׁא לְכָל דְּפָקִיד, יִי.

ב וַיִּקְרָא מֹשֶׁה, לְבְצִלָּאֵל וְלְאַהֲלִיאָב, וְלְכָל־גִּבּוֹר חֲפִים לָפָא, דִּיהֵב יִי חֲכַמְתָּא בְּלִפְיָה כָּל דְּאַתְרָעִי לִפְיָה, לְמַקְרַב לַעֲבִידָתָא לְמַעַבְדּוֹ יֵתָהּ.

ג וְנִסִּיבוּ מִן קָדָם מֹשֶׁה, יֵת כָּל אֲפָרָשׁוּתָא דְּאִיתִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבִידַת פְּלַחֲן קִדְשָׁא לְמַעַבְדּוֹ יֵתָהּ; וְאַנּוֹן מִיֵּתֵן לִיָּה עוֹד, נְדַבְתָּא בְּצַפֵּר בְּצַפֵּר.

ד וְאַתּוּ, כָּל חֲפִימִיָּא, דְּעֲבָדִין, יֵת כָּל עֲבִידַת קִדְשָׁא גִבּוֹר גִּבּוֹר מַעֲבִידָתִיהָ, דְּאַנּוֹן עֲבָדִין.

ה וְאַמְרוּ לְמֹשֶׁה לְמִימַר, מִסְגֵּן עֲמָא לְאַיִתָּאָהּ, מִסַּת פְּלַחְנָא לַעֲבִידָתָא, דְּפָקִיד יִי לְמַעַבְדּוֹ יֵתָהּ.

ו וּפָקִיד מֹשֶׁה, וְאַעֲבִירוּ קוֹל בְּמִשְׁרִיתָא לְמִימַר, גִּבּוֹר וְאַתָּא לֹא יַעֲבִדוֹן עוֹד עֲבִידָתָא, לְאַפְרָשׁוֹת קִדְשָׁא; וּפִסְק עֲמָא, מִלְּאַיִתָּאָהּ.

ז וְעֲבִידָתָא, הָיָה מִסַּת לְכָל עֲבִידָתָא לְמַעַבְדּוֹ יֵתָהּ; וְיִתְרָה.

ח וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים לְכָל הַמְּלָאכָה: וּמִלְאכַת הַהֶבְאָה הֵיטָה דִּים שֶׁל עוֹשֵׂי הַמִּשְׁכָּן. לְכָל הַמְּלָאכָה שֶׁל מִשְׁכָּן לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ וּלְהוֹתֵר. וְהוֹתֵר: וְהוֹתֵר. כִּמוֹ וְהַכְבִּיד אֶת לָבוֹ. וְהַכּוֹת אֶת מוֹאָב (מלכים-ב ג, כד):